

Yhdyspankin pukumuotia vuosien varrelta

Yhdyspankissa pankkipukua käytettiin tietävästi 1950-luvulta alkaen. Varhaisista pankkipuvuista on vähän tietoa, mutta tiedossa on, että ensimmäiset puvut olivat työtakkimaisia leninkejä, väriltään sinisiä tai vihreitä. Pankki määräsi mallin sekä hankki ja kustansi kankaan, mutta puvun jokainen teetätti itse.



Yhdyspankki, Salon konttori, 2.5.1950.



Yhdyspankki, Kokkolan konttori, 1961.

Ajan myötä pankkipukujen hankinnassa siirryttiin systemaattiseen ja hallittuun valintaprosessiin. Tavoitteena oli valita yhtenäinen ja edustava, pankin imagoon sopiva asu. 1960-luvulta alkaen pankkipukujen yleisin malli oli jakkupuku. Ensimmäiset jakkupuvut olivat hyvin klassisia ja väriltään vihreitä. Jakkupukujen myötä puvut ryhdyttiin tilaamaan suomalaisilta pukutehtailta, joskin 1970-luvulla oli vielä pari pukua, joista pankki tilasi vain kankaat ja puvut teetätettiin ompelijalla.



Vuonna 1968 käyttöön otettu tummanvihreä jakkupuku, kuva Erkki Markko, 2.12.1968.



Harmaa liivihame, kuva Erkki Markko, 20.11.1972.

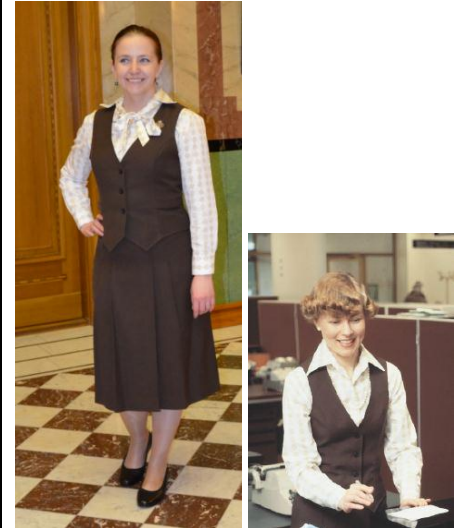
1970-luvun alussa pankkipukuna oli paljon kritiikkiä saanut harmaa liivihame. Kritiikistä otettiin oppia ja puvun valinnassa alettiin kuunnella käyttäjien antamaa palautetta. Seuraavien pukujen väreissä ei säästely ja vaihtoehtoja oli niin runsaasti, että lopulta palattiin hyvin yhtenäiseen asukokonaisuuteen.



Vuosien 1974-1975 pankkipuvun väri vaihtoehdot olivat punainen, syvä sininen, kirkas vihreä ja lämmin ruskea. Puvun yksityiskohdat sai käyttäjä itse päättää.



Kuvan asut ovat vuosilta 1976–1977. Tällöin käytössä oli erilaisia asuja ja lukuisia väri vaihtoehdot. Pukujen ainoa yhdistävä tekijä oli asuun kuuluva liikemerkki.



Syksyllä 1978 käyttöön otettiin puku, joka miellytti sekä henkilökuntaa että asiakkaita. Paidan kankaan kuviointina oli pankin liikemerkki.

Hillittyä ja konservatiivista

Pankkipuvun hankinta oli suuri investointi ja siihen panostettiin. Puvut tilattiin laadukkailta pukutehtailta ja pukujen suunnittelusta vastasivat maineikkaat suunnittelijat. Puvut olivat muodin mukaisia ja niissä näkyi ajan henki – yhtäläillä olkatoppaukset ja väljät linjat kuin aikakauden muotivärit. Ymmärrettävää on, että muotia seurattiin sangen konservatiivisesti, sillä kunkin puvun käyttöikä oli pari vuotta ja puvun piti sopia pankin imagoon. Tiedossa on, että joskus pankkilaiset saattoivat ”tuunata” pukuja esimerkiksi hameen helmaa lyhentämällä.



Pukumuotia vuosilta 1980-1981. Tähän asuun kuului pankin liikemerkkeillä kuvioitu huivi.



Vuosina 1982-1983 puvun piristeenä oli puna-harmaaraidallinen pusero.

Uuden pankkipuvun valinta oli pitkälinen prosessi. Tarjouksia pyydettiin useammalta toimittajalta ja puvun valinnasta teki ehdotuksen erityinen toimikunta. Näissä toimikunnissa olivat puvun tulevat käyttäjät hyvin edustettuna. Ainainen haaste oli löytää puku, joka sopii kaikille ja miellyttää mahdollisimman monia. Puvun sopivuutta ja miellyttävyyttä parannettiin lisäämällä vaihtoehtojen ja valinnaisten osien määrää. Ajan myötä tarjolle tuli myös omakustanteisia lisäosia kuten huiveja ja puseroita.



1984-1985. Näiden pukujen ”suunnittelun lähtökohtana oli vakaa, aikaansa tiiviisti seuraava liikepankki ja sen henkilökunta, joka arvostaa suomalaista laatutyötä.” Uutta oli omakustanteinen neuletakki sekä miesten liivi.



1986-1987. Pukuun kuului hame, jakku tai liivi sekä pusero. Hamevaihtoehtoja oli kaksi, ja myös puserossa oli kaksi väri vaihtoehtoa.



Vuosien 1988-1989 pukua luonnehdittiin edellisen puvun parannetuksi painokseksi. Omalla kustannuksella sai tilata lisäpuseroita sekä rusettinauhan ja ruusukkeen.

1990-luvun kokeilut ja muotivillitykset, kuten napapaidat, trumpettihousut ja vyölaukut, eivät näy pankkimuodissa. Tämän aikakauden pankkipuvuista on vaikea havaita edes talouden heikkenemiseen liittyvää huomioita hameen helman lyhenemistä.



1990-1991. Oliivinvihreän puvun peruskokonaisuuteen kuului hame sekä kaulukseton jakku tai liivi, luonnonvalkoinen lyhythihainen pusero ja nahkavyö. Hamevaihtoehtoja oli kolme, muodikas housuhame mukaan lukien.



Vuosina 1992-1993 pukuun kuului leijonankeltainen hame, pääväriltään tummansininen neuletakki tai liivi sekä valkopohjainen orvokinkukilla somistettu pusero. Hamevaihtoehtoja oli kaksi.



Pankkipukuhistorian viimeinen puku oli vuonna 1994 käyttöön otettu tummansininen jakkupuku. Pukuun kuului valkoinen lyhythihainen paitapusero. Uudesta verokäytännöstä johtuen puku oli omakustanteinen ja sen hankkiminen oli vapaaehtoista.